

Bibliografie – Bibliography – Bibliografie – Bibliografia

S./blz./s./s. 28-421.

J. Aarden: De vormgeving van de lijnversiering in de afgelopen acht jaren. *De tweede vijf. Herinnerings-Album gewijd aan de tweede vijf jaren van het bestaan der Amsterdamsche Grafische School*. Amsterdam 1928: 29–39.

Anon.: Gisteren en vandaag. *De Avondpost* 18.12.1928.

Anon.: Kaliwoda over Tsjechische film. Lezing voor het Ned. kunstenaarscentrum. *Het Volk* 17. 03. 1934.

Anon.: Vorträge – Veranstaltungen. *Prager Presse* 09.01.1936.

Anon.: Ueber das moderne Holland. *Prager Presse* 12.01.1936.

Anon.: Paul Schuitema te Praag. *Het Vaderland* 15.01.1936.

Anon.: Fototentoonstelling te Praag. *De Avondpost* 18.01.1936.

Anon.: Moderne fotografie. *Focus* 23 (14) 1936: 424.

Anon.: Moderne fotografie. *Het Vaderland* 23.05.1936.

Anon.: Foto '37. *Haagsche Courant* 09.07.1937.

Emily Apter: Untranslatables. A World System. *New Literary History* 39 (3) 2008: 581-598.

Hubert van den Berg: Šikmý úhel. Diagonály doma i v zahraničí. Holandská a Československá avantgardní fotografie, film a design v meziválečném období. Dutch Angle. Home and abroad diagonally. Dutch and Czechoslovak avant-garde photography, film and design in the interwar period. Šikmý úhel. *Holandská a Československá avantgardní. Dutch Angle. Dutch and Czechoslovak avant-garde*. Muzeum umění Olomouc 2022: 4–22 & 26–45.

Hubert van den Berg: Paul Schuitema in Tsjechoslowakije. Boodschapper van het «moderne Holland» in Brno en Praag. *Rode haring* (8) 2023: 21–37.

Hubert van den Berg & Albert Gielen: Een wat lange kerstvakantie in Tsjechoslowakije, maar wel economisch. Over een drietal lezingen van de Nederlandse avant-gardistische vormgever, fotograaf en filmmaker Paul Schuitema in Brno en Praag begin januari 1936. *Brünner Beiträge zur Germanistik und Nordistik* 36 (1) 2022: 9–26.

Hendrik Berlage, Willem Dudok, Jan Gratema, A.R. Hulshoff, Herman van der Kloot Meijburg, Frits Staal & Julius Luthmann (red.): *Moderne Bouwkunst in Nederland. No. 1. Inleiding*. Rotterdam: Busse 1932.

Hendrik Berlage, Willem Dudok, Jan Gratema, A.R. Hulshoff, Herman van der Kloot Meijburg, Frits Staal & Julius Luthmann (red.): *Moderne Bouwkunst in Nederland. No. 16. Openbare en overheidsgebouwen*. Rotterdam: Busse 1934.

Hendrik Berlage, Willem Dudok, Jan Gratema, A.R. Hulshoff, Herman van der Kloot Meijburg, Frits Staal & Julius Luthmann (red.): *Moderne Bouwkunst in Nederland. No. 20. Het ameublement van de straat*. Rotterdam: Busse 1935.

Flip Boel: *Paul Schuitema (1897–1973). Een poging tot ordening van zijn werk voor de Tweede Wereldoorlog*. Amsterdam: UvA 1974.

Mark Buchmann (red.): *Paul Schuitema. Ein Pionier der holländischen Avantgarde*. Zürich: Kunstgewerbemuseum 1967.

Barbara Cassin (red.): *Vocabulaire européen des philosophies. Le dictionnaire des intraduisibles*. Paris: Seuil/Robert 2004.

Martijn F. Le Coultre & Alston W. Purvis: *Jan Tschichold – Plakate der Avantgarde*. Basel: Birkhäuser 2007.

Van Dale's Nieuw groot woordenboek der Nederlandse taal. Den Haag: Nijhoff 1950.

De 8: Wat is de 8? *internationale revue i10* 1 (4) 1927: 126.

Theo van Doesburg: Tot een nieuwe beeldende architectuur. *De Stijl* 6 (6/7) 1924: 387–390.

Theo van Doesburg & Piet Mondriaan: Manifest I van «De Stijl». *De Stijl* 2 (1) 1918: 2–5.

Duden. Das große Wörterbuch der deutschen Sprache. Mannheim/Leipzig/Wien/Zürich: Dudenverlag 1999.

Frans van Duijn: A Dance Mask Made of Metal: Satire on Modern Dance (1933) by Siem van den Hoonaard. *Rijksmuseum Bulletin* 69 (1) 2021: 59–69.

Cees van Eesteren: De Functioneele Stad. *De 8 en Opbouw* 6 (10/11) 1935: 105–118.

Ralf Grüttemeier, Klaus Beekman & Ben Rebel (red.): *Neue Sachlichkeit and Avant-Garde*. Amsterdam/New York: Rodopi 2013.

Gustav Hartlaub: Zum Geleit. *Neue Sachlichkeit. Deutsche Malerei seit dem Expressionismus*. Mannheim: Städtische Kunsthalle 1925: 3–5.

Gustav Hartlaub (red.): *Wege und Richtungen der abstrakten Malerei in Europa*. Mannheim: Städtische Kunsthalle 1927a.

Gustav Hartlaub: Impressionismus, Expressionismus und neue Sachlichkeit. *Kunst und Jugend* N.F. 7 (8) 1927b: 185–189.

Just Havelaar: Gisteren en vandaag. Paul Schuitema over kunst. *Het Vaderland* 17.12.1928.

Hans Jaffé: *De Stijl 1917–1931. The Dutch contribution to modern art*. Amsterdam: Meulenhoff 1956.

Jbs (1936): Přednáška o moderní fotografii holandské. *Lidové noviny* 11.01.1936.

Jka (1936): Holandská experimentální filmová tvorba v Brně. *Lidové noviny* 09.01.1936.

Gerard Kiljan & Paul Schuitema: Foto als beeldend element in de reclame. *Officieel Orgaan van het Genootschap voor Reclame* 2 (11) 1933: 429–438.

Helmut Lethen: *Verhaltenslehren der Kälte. Lebensversuche zwischen den Kriegen*. Frankfurt/Main: Suhrkamp 1994.

Karel Lhota: Paul Schuitema. *Architekt SIA* 10 (2) 1936: 30–31.

Han van Loghem: *Bouwen. Bauen. Bâtir. Building. Holland. Nieuwe zakelijkheid. Neues bauen. Vers une architecture réelle. Built to live in*. Amsterdam: Kosmos 1932.

Dick Maan: *De Maniakken. Ontstaan en ontwikkeling van de grafische vormgeving aan de Haagse akademie in de jaren dertig*. Eindhoven: Lecturis 1982.

Dick Maan: *Paul Schuitema. Beeldend organisator*. Rotterdam: NAI 2006.

Mánes (red.): *Mezinárodní výstava fotografie. 6. Březen – 13. Duben 1936*. Praha: Mánes.

Hannes Meyer: Die neue Welt. *Das Werk* 13 (7) 1926: 205–224.

László Moholy-Nagy: *Malerei Fotografie Film*. München: Langen 1927.

Ben Nicholson, Naum Gabo & J. L. Martin (red.): *Circle: International Survey of Constructive Art*. London: Faber & Faber 1937.

J.J.P. Oud: *Holländische Architektur*. München: Langen 1926.

J.J.P. Oud: De «Nieuwe Zakelijkheid» in de bouwkunst. *De 8 en Opbouw* 3 (23) 1932: 223–228.

J.J.P. Oud: *Nieuwe bouwkunst in Holland en Europa*. 's Graveland: De Driehoek 1935.

Heinz & Bodo Rasch (red.): *Gefesselter Blick. 25 Monografien und Beiträge über neue Werbegestaltung*. Stuttgart: Zaugg & Co 1930.

Volker Rattemeyer, Dietrich Helms & Konrad Matschke (red.): *«Typographie kann unter Umständen Kunst sein.» Ring «neue werbegestalter». Amsterdamer Ausstellung von 1931*. Wiesbaden: Landesmuseum.

Franz Roh & Jan Tschichold (red.): *Foto-Auge. 76 Fotos der Zeit*. Stuttgart: Wedekind & Co 1929.

Zdeněk Rossmann: *Písmo a fotografie v reklamě*. Olomouc: Index 1938.

Paul Schuitema: Constructie als stijlbegrip. *De Fakkel* 1 (8/9) 1926: 88–93.

Paul Schuitema: Reclame. *internationale revue i10* 2 (16) 1928: 76–77.

Paul Schuitema: Letters. Het materiaal van den drukker. *internationale revue i10* 2 (19) 1929: 124.

Paul Schuitema [S. Palsma]: De Collectieven. *Links richten* 1 (2) 1932: 15–16.

Kurt Schwitters: *Alle Texte. Band 4 Die Reihe Merz 1923–1932*. Berlin: De Gruyter 2019.

Michel Seuphor: *Knaurs Lexikon der abstrakten Malerei. München, Zürich: Droemersch Verlagsanstalt, Th. Knaur Nachf.* 1957.

Michael Siebenbrodt: Der Bauhausdirektor Hannes Meyer als Hochschullehrer und Architekt in Moskau 1930–1936. *Beiträge zur Bau- und Nutzungsgeschichte* 7 2013: 35–40.

Marta Sylvestrová & Jindřich Toman (red.): *Zdeněk Rossmann. Horizonty Modernismu*. Brno: Moravská galerie v Brně 2015.

Jan Tschichold: *Die neue Typographie. Ein Handbuch für zeitgemäss Schaffende*. Berlin: Bildungsverband der Deutschen Buchdrucker 1928.

Astrid Volpert: Hannes Meyers starke Frauen der Bauhauskommune am Moskauer Arbatplatz 1930–1938. *Beiträge zur Bau- und Nutzungsgeschichte* 7 2013: 41–54.

J.J. Vriend: *Nieuwere architectuur. Beknopt overzicht van de historische ontwikkeling van de architectuur*. Amsterdam: Kosmos 1935.

Klaus-Jürgen Winkler: Architekt und Propagandist. Zu den Vortragsreisen Hannes Meyers nach Westeuropa 1931–1936. *Wissenschaftliche Zeitschrift der Hochschule für Architektur und Bauwesen Weimar* 32 (A 4) 1986: 179–189.

S./blz./s./s. 424-449.

Jaroslav Anděl. *Umění pro všechny smysly: meziválečná avantgarda v Československu*. Praha: Národní galerie v Praze 1993.

Antonín Dufek. Světlo, stín a objekt v české fotografii. in: Hana Rousová, Antonín Dufek. *Linie, barva, tvar v českém výtvarném umění třicátých let* (kat. výst.). Praha: Galerie hlavního města Prahy (et al.) 1988.

Vilém Dvořák. *Teoretikové soudobé architektury*. Praha: Společnost architektů 1931.

Karel Hermann. Dekorativismus, *Fotografie*, 10 1933–1934: 147.

Karel Hermann. Fotografický detail, *Fotografie*, 6 1934: 93.

Profesor J. Funke o moderní fotografii, *České slovo*, 27 1935: 12.

Jaromír Funke. Současné směry ve fotografii, *Národní listy*, 5. 7. 1936.

Simona Hermann Bérešová. Fotografiia medzi dokumentom, umelckým experimentom a typofoto. in: Jindřich Chatrný. Markéta Svobodová (eds.). *KALI- / ARCH / FI-FO / TYPO. František Kalivoda (1913–1971). Vize a návraty modernismu*. Brno: Muzeum města Brna 2024.

Jaroslav Janík. Tendence nové fotografie, *Index*, 1 (11) 1929: 2–4.

Jiří Jeníček. Rok německé fotografie, *Fotografický obzor*, 38 1930: 64–66.

Ka. Paul Schuitema v Brně, *Index*, 8 (1) 1936: 5.

František Kalivoda. L. Moholy-Nagy, přítel Bedřicha Václavka, *Index: Vzpomínkový sborník Bedřicha Václavka 1897–1857*, Brno 1957: 57.

František Kalivoda. Nové podněty pro optofonetickou tvorbu. Informační souhrn nových výtvarných možností pro orientaci moderní pedagogiky, *Výtvarná výchova*, 4 (2) 1937: 1–45.

Jan Lauschmann. Naše cesta, *Fotografický obzor*, 50 1942: 2–3.

Helmuth Lethen. *Cool Conduct of Distance in Weimar Germany*. Berkley: University of California Press 2002.

Ernst Mach. *Beiträge zur Analyse der Empfindungen*. Jena: Gustav Fischer 1886.

Maria Makela. „A Clear and Simple Style“: Tradition and Typology in New Objectivity, *Art Institute of Chicago Museum Studies*, 28 (1) 2002: 39–51.

László Moholy-Nagy. *Maliřství Fotografie Film*. München 1925.

Helena Musilová. Amorfnost nové věčnosti ve fotografii, in: Ivo Habán (ed.). *Nové realismy. Moderní realistické přístupy na československé scéně 1918–1945*. Liberec: Národní památkový ústav 2019.

Red. Je teorie proti praxi a naopak? *Fotografie*, 18 1939: 285.

Franz Roh. *Nach-Expressionismus: Magischer Realismus: Probleme der neuesten europäischen Malerei*. Leipzig 1925.

Franz Roh. Mechanismus und Ausdruck. *Foto-Auge* 76, Stuttgart 1929: 3–7.

Zdeněk Rossmann. *Písmo a fotografie v reklamě*. Olomouc: Index 1938.

Božena Rothmayerová Horneková, Zdeněk Rossmann. *Civilisovaná žena: Jak se má kultivovaná žena oblékat*. Brno: Index 1929.

Markéta Svobodová. Propagátor abstraktního umění a nových médií, in: Jindřich Chatrný. Markéta Svobodová (eds.). *KALI- / ARCH / FI-FO / TYPO. František Kalivoda (1913–1971). Vize a návraty modernismu*. Brno: Muzeum města Brna 2024.

F. X. Šalda. *Šaldův zápisník*, 1 1930–1931: 209.

Karel Teige. *Moderní architektura v Československu*. Praha: Odeon, Jan Fromek 1930.

Karel Teige. *Marxistická kultura*. Praha: Odeon, Jan Fromek 1927.

Karel Teige. *Foto Kino Film, Život. Sborník nové krásy 2*, Umělecká beseda, Praha 1922: 153–166.

Bedřich Václavek. Nový člověk a nová kultura. *Index*, 1 (2) 1929: 1.

Hans Gotthard Vierhuff. *Die Neue Sachlichkeit. Malerei und Fotografie*. Köln 1988.

Ungedruckte Textquellen – Ongedrukte bronteksten – Unpublished text sources – Nepublikované zdroje – Nepublikované zdroje

BG – Berlinische Galerie, Berlin

▪ Korrespondenz – Correspondentie – Korespondence – Korešpondencia František Kalivoda & Paul Schuitema > Hannah Höch & Til Brugman (1935).

KM – Kunstmuseum, Den Haag

▪ Paul Schuitema: Lezing gehouden te Praag over „Moderne Nederlandsche Kunst“ + lijst van dias (1936).

▪ Korrespondenz – Correspondentie – Korespondence – Korešpondencia František Kalivoda > Paul Schuitema (1934–37).

MM – Muzeum města Brna, Brno:

▪ Korrespondenz – Correspondentie – Korespondence – Korešpondencia Paul Schuitema > František Kalivoda (1935–37).

▪ Korrespondenz – Correspondentie – Korespondence – Korešpondencia Josef Vydra > František Kalivoda (1936).